

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΧΑΓΙΟ ΧΑΓΕΝ

ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ ΜΕ ΤΑ ΜΥΤΕΡΑ ΔΟΝΤΙΑ

(Πορτογαλλικό Διήγημα)

ΔΩ και κάμποσα χρόνια ήμουνα ναύτης σε μιάν αυστραλιανή σκούνα. Ούτε εγώ ο ίδιος δεν ξέρω ποιος άνεμος με είχε φέρει στο καράβι εκείνο...

Ήμουνα εκεί πολύ καλά και δεν είχα καμιά επιθυμία να ξαναγυρίσω στην Ευρώπη ή οπουδήποτε άλλο.

Από ένα χρόνο περίπου ξεκάνανε ταξείδια στη Νότιο Θάλασσα. Από το Μπρίσμαϊν ως τη Νέα Καληδονία και τις Έβορίδες. Επιάναμε σ' όλα εκείνα τα μαγικά νησιά, φορτώνοντας Ινδιάνικα καρδιά.

Το πλήρωμά μας ήταν τόσο παραλόγιο και ανακατεμένο, όπως μόνο στο τη Νότιο Θάλασσα μπορεί να είναι. Από το ελαφρό μελαγχρονό των Μαυραίων, ως το πιο σκούρο μαύρο των Νέγρων, υπήρχαν στο καράβι μας όλες ή αποχρώσεις του δέρματος. Είχαμε ακόμα και Κινέζους, ενώ εμείς οι λευκοί ήμασταν μόνο τέσσερες, μαζί με τον καπετάνιο και τον τιμονιέρη.

Δεν ήταν πάντα εύκολο να ζή κανείς ειρηνικά, μέσα στο ανακάτεμα αυτό των φυλών με τους κάθε λογής χαρακτήρες. Με την παραμορφωμένη ή αφροσύνη ή ναύτης τραβούσαν τα μαχαίρια και πολύ συχνά βρισκόμασταν στην ανάγκη να αποκαταστήσουμε την τάξη με τα περίσσορα. Αλήθεια, ή θέσις μας ήταν κάποτε πολύ δύσκολη, έμας των λευκών.

Ανάμεσα όμως στους άλλους εκείνους, ήταν κι ένας νέος Μελανήσιος. Αυτός ήταν άντρας, αληθινός άντρας! Ήταν ναύτης, σαν κι εμένα. Ω, θάβιδε τη ζωή του για να σώσει τη δική μου. Γιούρου, λέγανε τον φίλο μου αυτόν, τον μόνο φίλο που άποκτησα στη ζωή μου.

Πατριδα του ήταν ή Νέα Καληδονία. Ένα παραλακό χωριούδακι κοντά στο λιμάνι της Νουμέας. Οι γονείς του είχαν κατέβει από τα ένδοτερα του νησιού. Προτήτερα ήταν κανιβάλοι. Τώρα όμως δεν είχαν πια καμιά επιθυμία να φάνε κρέας ανθρώπινο. Έξωσαν, όπως όλοι οι κάτοικοι των παραλιών, από το ψάρεμα.

Η Νουμέα ήταν το τελευταίο λιμάνι όπου θα πιάναμε στο ταξίδι εκείνο, σε τρεις μέρες μέσα, αν δεν μας τύχαινε καμιά φουρτούνα στο μεταξύ. Πόσο χαρόταν ο Γιούρου! Τρεις μέρες ακόμα, Κι' έπειτα θα ξαναβίλαμε τη Μάγια, την πολυαγαπημένη, τη μικρή, μελαγχρονή Μάγια, που με μέρα θα γινόταν γυναίκα του, με μέρα που δεν θ' άργουσε πολύ να βρω. Ένα ταξίδι μόνο θα έκανε ακόμα μαζί μας ο Γιούρου. Κι' έπειτα θ' άγόραζε ένα μεγάλο ψαράδικο καράβι, σαν εκείνα που έχουν οι λευκοί. Και τότε θα παντρευόταν. Πόσο ήταν ευτυχισμένος ο Γιούρου!

Φανταζόμαστε πόσο φραία θα ήταν στο μεγάλο λιμάνι της Νουμέας. Η Μάγα θάροχταν να μιάς προίπαντηση με τη βάρκα, Κι' ή Μπίβι, ή φιλενάδα της, θα ήταν μαζί της. Η Μπίβι περίμενε έμένα... Έπειτα θα τραβούσαμε κοντά για να βγούμε στη στεριά. Η χουμαδιές θα λούσαν τα ψηλά στεφάνια τους στο θερμό φως του φεγγαριού. Κι' εμείς θα πλανόμασταν από κάτω τους... Έτσι γινόταν απ' τους έγχρους του!...

Η τελευταίες μελέτες, σχετικώς με τα ψάρια αυτά των θαλασσίων άδυσων, άποδείξαν ότι το φως που σκορπίζουν, τους χρησιμοποιεί για να πιάσουν την τροφή τους, γιατί τα μάτια τους δεν βλέπουν καλά.

Υπάρχουν όμως και άλλα ψάρια που έχουν μάτια εξαιρετικά ανεπτυγμένα κι' όμως με τηλεσκόπια, μερικά δε έχουν όχι μόνο δύο, αλλά τέσσερα μάτια! Ένα τέτοιο ψάρι που πιάστηκε τελευταίως στο δίχτυμα μιάς αμερικανικής επιστημονικής άποστολής, έβλεπε τις άκτινες του Χοντούρας, είχε δυό ξενάγια μάτια, το ένα πίσω απ' το άλλο.

Φαίνεται δε ότι το ίδιο ψάρι σκορπάει γύρω του και φως, από κάτι μικρά όργανα που βρίσκονται σ' όλο του το σώμα. Δυστυχώς όμως, προτού τα φωτεινά αυτά ψάρια βγούν στην επιφάνεια, ψοφούν απ' τη διαφορά της πίεσης του νερού. Τα φώτα τους τότε σβύνουν, κι' έτσι δεν μιάς μένει άλλο παρά ν' αναπαραστήσουμε με τη φαντασία μας το θέμα που παρουσιάζουν τα βλάθη της θαλάσσης.

Άς μιν ξεχνούμε όμως ότι και τα ψηλότερα στρώματα της άτμοσφαιρας έθεωρούντο άπρωστα. Κι' όμως ο Πικάρ κατάσθωσε να φτάσει ως εκεί!... Δεν θ' άρχισή λοιπόν ή έποχή που ο άνθρωπος θα μπορέσει να κατεβή ως τις βαθύτερες άδύσους της θαλάσσης.

πάντα, κάθε φορά που φτάναμε στη Νουμέα. Αυτή όμως τη φορά συνέβη κάτι άπρωστο. Κατά το βράδυ ο άνεμος έπεσε όλοένα. Το καράβι μας δεν προχωρούσε καθόλου.

Ο Γιούρου αποφάσισε τότε να ψαρέψη ένα σκυλόψαρο. Ολόκληρο κοπάδι από σκυλόψαρα τριγύριζαν το καράβι μας. Καρφώσαμε ένα κομμάτι ξύγκι σ' ένα τεράστιο άγκιστρι και το ρίξαμε στο νερό. Ένα μεγάλο σκυλόψαρο έτρεξε άμέσως για να χάρη τη δόλωμα.

Ο Γιούρου πήδησε τότε έξω απ' την κουπαστή του καραβιού, για να τραβήξη το άγκιστρι, με ξύσανα το χοντρό σχοινί της πετονιάς μετεβλήθηκε στα πόδια του και τον έριξε στο νερό. Η σκηνή που άκολούθησε κράτησε μιά στιγμή μόνο, αλλά ήταν φοβική. Τα σκυλόψαρα χύθηκαν έπάνω στον δούτεχο Γιούρου που ήταν έντελώς άσπλος, τον άρπάξαν στα τρομερά τους δόντια κι' άρχισαν γύρω στο τομπο κουφάρι του έναν άγριο κανιά. Τον κομμάτιασαν στη στιγμή!... Τα νερά κοκκίνισαν απ' το αίμα του δούτεχου φίλου μου. Το πέλμαος άναταράχτηκε... Ήταν κάτι φοβικό, άπαιστο, άνατριχιαστικό...

Όσο, έτσι πέθανε ο φίλος μου ο Γιούρου. Ο μόνος φίλος που άποκτησα στη ζωή μου. Το δράμα έγινε μόλις είχε βασιλέψει ο ήλιος. Κι' ή δύση φάνταζε κατακόκκινη, σαν ματωμένη.

Έπειτα από τρεις μέρες πλύνουμε μέσα στον όρμο της Νουμέας. Ήταν ένα θολό βράδυ, όταν ρίξαμε την άγκυρα κοντά στην προκυμαία της μικρής πολιτείας.

Από την πλώρη άγνάντενα τη μικρή γλώσσα της στεριάς, όπου ή μπερτές καλύτερες του ψαράδικο χωριού φανόντουσαν μισοκρυμμένες μέσα στο δάσος. Ήξερα πως από την άκτι θα φανόνταν σε λίγο ναρχεται μιά βάρκα. Με τη βάρκα αυτή έαρχόντουσαν ή Μπίβι και ή Μάγια. Έτσι γινόταν πάντα, κάθε φορά που φτάναμε στη Νουμέα. Ο Γιούρου κι' εγώ παίρναμε τότε άδεια και βγαίναμε με τις κοπέλλες στη στεριά.

Και νάτη!... Η βάρκα πλησίαζε. Άχ, πόσο βορειά ήταν ή καρδιά μου! Άμοιρη, μικρή Μάγια, που ήσουν πάντα τόσο χαρούμενη! Τι θλιβερό μήνυμα είχα για σένα!

Η βάρκα πλησίαζε, πλησίαζε όλο και περισσότερο. Μπορούσα τώρα να διακρίνω το μελαγχρονό κομμάτι της κοπέλλας που τραβούσε τα κουπιά. Μά ποσο άργά προχωρούσε ή βάρκα το βράδυ αυτό!...

Και τώρα... Τώρα έβλεπα καλύτερα. Έπάνω της ήταν μόνο μιά κοπέλλα. Ήταν τάχα άρρωστη ή Μπίβι; Ή καρδιά μου άρχισε να χτυπάει τόσο δυνατά, τόσο δονηρά!

Η βάρκα έφτασε, τέλος, στο καράβι. Έπάνω ήταν ή Μπίβι. Που ήταν ή Μάγια; Η Μπίβι έδωσε τη βάρκα στο πλευρό του καραβιού. Έσκυφα τότε πάνω απ' την κουπαστή κι' είδα τα όλομαυρα μάτια της. Ήταν μισοκρυμμένα.

— Που είνε ο Γιούρου;
— Που είνε ή Μάγια;
Ανθ' ερωτήσεις—δυό άπαντήσεις. Δυό ίδιες άπαντήσεις:

— Πέθανε!... — Πέθανε!... Άρμονος πήδησα πάνω στη βάρκα. Άφρονι σταθήκαμε ο ένας αντίγραφο στον άλλο. Ο Γιούρου νεκρός, κι' ή Μάγια νεκρή!

Τραβήξαμε προς την άκτι, σ' ένα μέρος έρημοκό και καθήσαμε σιωπώντας στην άμμο, πλάι στα νερά που φλοισβίζαν.

Η Μπίβι έκλαιγε στο πλευρό μου. Τέλος, τη ρώτησα να μου πη τι είχε συμβεί. Κι' ή Μπίβι μου διηγήθηκε, κλαίγοντας πονεμένα, πως είχε πεθάνει ή Μάγια:

— Έκοιμώσομαι στη θάλασσα. Ήταν βράδυ. Ο ήλιος βρισκόταν εκεί κάτω στη δύση του... Είχαμε βγει σ' άνοιχτά, πολύ μακρότερα από άλλες φορές.

Η Μπίβι στάθηκε για να πάρη την άνάσα της: — ... Σαφνικά ξεπροβάλε ένα, χύμηξε κι' άρπαξε τη Μάγια. Όλ' αυτά έγιναν μέσα σε μιά στιγμή. Την έχασα απ' τα μάτια μου. Και γύρισα κολυμπώντας, κατατρομαγμένη, στην άκτι.

Η Μπίβι έκλαιγε άπαρηγόρητα, σαν παιδί.
— Πότε έγινε αυτό; τη ρώτησα.
— Έδω και τρεις μέρες.

Πριν από τρεις μέρες! Την ώρα που βασιλευε ο ήλιος! Την ίδια ώρα, την ίδια ίσως στιγμή που πέθανε κι' ο Γιούρου. Κι' οι δυό μέσα στα δόντια των σκυλόψαρων. Κι' οι δυό θύματα μιάς κοινής μοιρας.

Δεν είλα τον Μπίβι πως πέθανε ο Γιούρου. Γιατί να της σπαράξω πιο πολύ την καρδιά;

Έλαφαρ φουούσε το βραδυινό αέρακι ανάμεσα στις ψηλές χουμαδιές. Κι' ή θάλασσα άνάσανε ήρεμη κι' άπλωνόταν μπροστά μας γεμάτη αίνιγματα, γεμάτη δράματα και τραγωδιές...

Τραβήξαμε προς την άκτι, σ' ένα μέρος έρημοκό...